

რედაქცია

გოლოვინის პროსპექტზე თბილისში. მუხრანის პარკის ქუჩაზე.
სკელის-მოწერა
მიიღება თბილისში «დროების» რედაქციაში, ქუთაისში: ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეუბანში მცხოვრებთა ადრესი: ВЪ ТИФЛИСѢ, ВЪ РЕДАКЦІЮ «ДРОБНА»
«დროების» ფასი
მთელი წელი... 9 მ. სამის თვის... 3 მ.
მესამის თვის... 5 მ. ერთის თვის... 1 მ.

დროებას

გამოდის ყოველ დღე ორ შაბათს გარდა.

უახლესი განცხადებები

დღის ასოებით, ასოზე ერთი კვადრატული ასო მთავრულით ასოზე ნახევარი კვადრატული ასო...
ცალკე ნომერი «დროებისა» ღირს ერთი შაური

ამ ნომერში მამისი გვარდია.

რედაქციისაზანი.

«დროების» ცალკე ნომრები იყიდება «იმპრინს» მაღაზიაში ბუღვარზე.
«დროება» პირველის ივნისიდან წლის დამლევამდე ღირს მამისი მანათი. პირველის იანვრიდან 1883, ან სხვა თვიდან ხელის-მოწერა მიიღება მხოლოდ იმ პირობით, თუ ხელის-მოწერნი ზოგიერთ ნომრების მიუღებლობისათვის უკმაყოფილებას არ გამოაცხადებენ, რადგან ეს ნომრები რედაქციაში აღარ არის. ხელის-მოწერა მიიღება მხოლოდ მამის პირველის რიცხვიდან.
მთხოვთ ქალაქის ხელის-მოწერა რედაქციას, თუ ქალაქს გარეუბანში ვინმე გავა საზაფხულოდ ადრევე შეგვატყობინონ ახალი, ადრესი და 50 კაპ. წარმოადგინონ ადრესის გამოსაცვლელად.
ქალაქს გარეთელ ხელის-მოწერელთაც სთხოვს რედაქცია ყოველთვის ადრესის გამოსაცვლელი 40 კ. წარმოადგინონ ხოლმე რედაქციაში.
შეზარდილესად ვსთხოვთ ხელის-მოწერეთ, ვისაც ჯერ ფული არ შემოუტანია, ივნისის 1-მდე შემოიტანონ, თორემ გაზეთის გაგზავნა მოესპობათ.

სტუმრები

მოსამრეკი 21 მაისს. გუშინ კრემლის დიდი სასახლის ერთს დატბავს

«დროების» ფელტონი 24 მაისს.

სიცოცხლე (მოთხრობა)

რამდენიმე წუთს შემდეგ მორღუყო, სარქალი, ბეჭია და მოწმად მოკვანილი კაცი შინაურის არყით ერთმანერთს ლოცავდნენ.
სიცოცხლე იქვე იდგა წყნარად და ჩუმად თავდახრილი, გაწითლებული უსხამდა არაყს. ათასში ერთხელ ელვასავით სწრაფად მოჰკრავდა იქ მყოფებს თვალს და ისევე დაბლა დახრიდა.
როდესაც ეს უბრალო ჩვეულება გაათავეს და ცოტაოდენად შეზარხოშდნენ, მორღუყომ წამოიძახა:
— აბა ბეჭიაუ, ღმერთს არ მოეტყუების, თუ ბეჯითად მოიქცე მარტო ჯამაგირზედ არ დაგაყენებ, საქონელი პირუტყვია, ენა არა აქვს, იმათი ღალატი ღმერთსაც ეწყინების და კაცსაც.
— რაი ლაპარაკი უნდა, შენაი კი-

სადილად იყვნენ მიწვეულნი თავად-სხნურთა საგუბერნიო წინამძღოლნი, უსხნისის უსრების დეპუტატები, ასიის სახლის წარმომადგენელნი, ქალაქის თავები და სხვ. სულ 250-მდე. სადილი დაიწყო მეშვიდე საათზე და გაგრძელდა ერთ საათს. რომელ სტოლზედაც მათი დიდებულება ისხდნენ, მშვენებულ იყო გაწყობილი ვერცხლის ჭურჭლით. იმპერატორის პირ-და-პირ ისხდნენ: შინაგან საქმეთა მინისტრი, სივის სხნი და ორი შვილი ბუხარის ამირისა; სულ თორმეტი სუფრა იყო გაშლილი, სტუმრები დაიშალნენ სრულ რვა საათზედ. თერთმეტის ნახევარზედ მათი დიდებულება მიბრძანდნენ გერმანიის კლჩთან, რომელსაც იმ დამეს ბალი ჰქონდა გამართული. დელოვატმა პირველი კადრილი იტყვა გერმანიის კლჩთან, — იმპერატორმა კლჩის მეუღლესთან. მათი დიდებულება დაბრუნდნენ ორის ნახევარზედ. დღეს პეტრეს სასახლეში გამართულია სადილი მამისსახლისთვის სვალ მათი დიდებულება მიბრძანდებიან, სტოლიცა-სერვეტის ღვარამი.

პეტრეზურდი 21 მაისს. სამს მაისს სასხელმწიფო რეკამ გადასწვიტა მიხიქოთ, რასკოლნიკებს (მართლ-მადიდებელი ეკლესიიდან განდევნილებს) ზოგიერთი სამოქალაქო უფლებანი: პასპორტები ეკვლა რასკოლნიკებს მიეცემათ რუსეთის ეკვლა ქალაქებში მისასვლელ-მოსასვლელად, გარდა „სკოპტების“ გაჭრობა და ხელფასობის ნება ექნებათ, მხოლოდ ხატების ხატვა და ამქრების შედგენა იქნება დამოკიდებული შინაგან საქმეთა მინისტრისგან. ამოიხრებიან მო-

რაიმე, ცხორს საით ელაღატების ეგრე მოუვლი, ღვთის მადლმა, როგორც ჩემს ორ თოლს.
— მოუვლი და მეც კაცი ვარ, ქული მხურავს—შენს ამავს უბრალოდ არც მე ჩავეღვევ.
ისინი ამ ლაპარაკში იყვნენ, როდესაც ამ ლაპარაკთან ერთი მოხუცებული კაცი მოვიდა და მძიმედ თავის დაკვრით წარმოსთქვა:
— სალამო მშვიდობისა.
იქ მყოფნი ფეხზედ წამოუდგნენ და მდაბლად თავის დაკვრითვე უპასუხეს:
— მშვიდობა მოგცეს ღმერთმა ბიძიაუ!...
— ბარდმოზე, დაჯექი, მოიბატოქა მორღუყომ.
მოხუცმა მადლი გადინა და ჩამოჯდა.
— ბეჭიაუ, დაიწყო ახლად მოსულმა. — აქ რას აკეთებ?
— ცხორი დივიზიარა, მწყემსად დამიდგა. შპასუხა სახლის პატრონმა.
— ძეთილი, კეთილი. შპასუხა სტუ-

ხელეებად, მაგრამ თუ სოფელში მამისსახლისი, რასკოლნიკია, თანამემწე უთუოდ მართლ-მადიდებელი უნდა იყოს. არ დაქმლებათ ღოგვა და სამღრთო წესების აღსრულება კერძო სახლებში, ან სახუთრად ამქნეულ სამლოცველოებში. ადრე დაბეჭდილი სამლოცველოების გახსნა მიენდობა მინისტრს, მაგრამ არ უნდა მიეცეს სადღესასწაულო სასაითი. რასკოლნიკების მონასტრები არ გახსნება. თუ სადმე ბეჭერი რასკოლნიკები არიან, შეიძლება რომელიმე სახლი გადააკეთონ სამლოცველოდ, მაგრამ მართლმადიდებელი ეკლესიის განკარგობა არ მისცენ, აგრეთვე წარების რეკამ ადგორდალბათ. კარებზედ ვერცხლის გამოსახვა და ხატების დასვენება არ აღკვეთდალბათ მკვდრის დასაფლავების ღირს ნება ექნებათ წაუძღვარონ ხატი და საფლავზედ წესი აუგონ ღოგვით და გალობით. მაგრამ შემოსილნი არ უნდა იყვნენ. აღკვეთდალბათ აგრეთვე ხატებით შემოკლვა და გალობა, საეკლესიო და საბერო ტანისამოსის ჩაცმა სამლოცველოების გარეთ.
ურალის ლეიბ-გვარდიის უსხნისის ესკადრონის მიერ უფლება მიეცა გერმანიისა.

გამოხენილს კომპოზიტორს რუბინ-შტეინს ებოძა ვლადიმირის ორდენი მესამე ხარისხისა.
უმადლესი უქაზი სენატს: იმ საზატონო მამულებისა, რომელიც გლეხებს გამოუსყიდინ, ან ჯერ გამოუსყიდველნი არიან 19 თებერვლის დებულების წესით, მიეცეთ მებატონეთ დამატებული ფული სახელმწიფო 5% ფურცლებით მეთორმეტედ (1/12) ნაწილი იმისი, რაც

მარმა და დაუმატა: — ძალუმ მწყემსი გიშოვნია ღვთის მადლმა.
სოტა ლაპარაკის შემდეგ ბეჭია და სარქალი ცხვარში წაიღნენ და მოწმად დასწრებული კაციც გამესალმა. შხოს წინ მარტო მასპინძელი და ბოლოს მოსული სტუმარილა დარჩა.
ისინი ლაპარაკობდნენ შინაურს საქმეებზედ და პირობას სდებდნენ, თუ რა ღღეს გაეკეთებინათ თიბის თავი, *) რადგან ბალახი ძალიან მოწვეულიყო და თიბის მეტი დაგვიანება ბალახს თუ არ დააკლებდა, აღარას უშველიდა.
ამ დროს სიცოცხლე გამოვიდა კარებზედ და მოხუცმა სტუმარმა თვლი შეჰკრა.
— ზამარჯვება, სიცოცხლე! რასა იქ, როგორა ხარ? მიესალმა ბიძია.
— დამირჩა შენი თავი, აბა რაი მიჭირს? თავ-დახრით და წყნარად უპასუხა ქალმა და წასვლა დააპირა,
*) თიბის წინ სოფელი ყოველთვის სამღვთოს აკეთებს და ამას ჰქვიათ თიბის თავი.

კრებათ, გამოირიცხებიან იმისთანა მამულები: რომელიც გამოუსყიდებიან 19 თებერვლის დებულების 67-მუს. ძალით, რომლებიც გამოუსყიდვარ ნება ყოფილობით მოხდა მებატონეთა და გლეხთა შორის და რომლებიც გამოუსყიდვარედ სურვილი გამოუსყიდვით მებატონეებს 1882 წლის 1 იანვრამდე; და 2. იმ მამულებში, რომლებიც გამოუსყიდვარ მოხდა 28 დეკემბრის დებულების ძალით, თუ მებატონეებმა ისურვეს, არ დაეკრებათ მისადები ფულიდამ იმ ვალეებში, რომელიც ეკვლა იმათ მამულებს 1883 წ. 1 იანვრამდე, თუ დასარჩენი მამული დაგირაკებული არსად არის და აუდგება იმ ვალეებს.

რეკამი, 22 მაისს. შალატამ ერთ-ხმად გარდასწვიტა დაეღვას მეტეი გარბილდის რომის არქ-მარქში.

პარიში, 22 მაისს. სენატს აცნობა შალატულ ლაგურმა, რომ ტონკინში თუმიც ცოტა ჯარი სდგას ჩვენიო, მაგრამ საფრანგეთის ინტერესების დასაცვლელად სრულიად საჭიროა. საფრანგეთის დესპანისგან ხელ-მოწერილი პირობა ჩინეთის მართებლობასთან თუმიც არ დაამტვიცნა მართებლობამო, მაგრამ მინც იმედი მაქვს ჩინეთთან უთანხმობა მოისპოსო.

მოსამრეკი, 22 მაისს. სახალხო ღვინო ხოდინის მინდორზედ, სადაც გაატარეს მთელი დღე მათმა დიდებულებამ, გათავდა მშვიდობიანად. სახევარ მილიონზედ მეტი იყო შეურილი, იმპერატორის მიბრძანება და ღვინის დასაწყისი შეატეობინეს საღვს წარბაზნის სრულით. იმპერატორის სახელეულობისთვის იყო

მაგრამ მოხუცმა ხელი გაავლო და თავისკენ მიიზიდა.
— მოიცა-ლა, მოიცა!... სად მიეჩქარები? შთხრა და გულ-კეთილად დაუწყო ყურება. — იხდები, ლამაზდები, მთის ვარდსავით იშლები...
ამ სიტყვების შემდეგ მიუბრუნდა მორღუყოს და დაუმატა:
— რისთვი არ ათხოვებ? დროს მოსული ქალის გათხოვების დაგვიანება ცოდოა, ცოდოა ღვთის მადლმა!
მათხოვების ხსენებაზედ ქალი გაწითლდა და ხელი გააშვებინა.
— მოიცა-ლა, მოიცა! სად გარბი? დაუმატა მოხუცმა, მაგრამ ქალი საჩქაროდ შეეფარა გალავნის კედელს და ამის გამო ბიძიამ თავის საუბარი ისეე მამას მიმართა: — რისთვი არ ათხოვებ?
— აბა რაი ვუყო, ბიძიასი, არ მიჯერებს, თორემ ბარემ გვათხოვებდი... შთხარი რამე, ურჩიე, შენი სიტყო სჯერა...
— ძალი ნიადგ სულ უარზედა

გამართული ცალკე პავლიონი და და-
ნარჩენი დიდ-განცობისთვის იმის გვერ-
დით აიკანო, მათი დიდებულების გამო-
ჩენამ სალსში დიდი აღტაცება აღძრა.
«უა!» დიდ ხანს არ შეწყვეტილა, სალსს
ასმევედენ ლუდს (პიკო) რამდენიც უნ-
დადათ. იმპერატორმა სალსში მისცა
სალსს და სოფლებს წარმომადგენლებს
ცალკე გამოუცხადა მადლობა მოლოც-
ვისთვის და უბრძანა შეატყობინეთ სალსს
ნუ უგუჯრებენ იმ ჭორებს, რომელსაც
აგრესიულები სალსში მამულის მტრები
არაფერი გაყოფა მიწისა არ იქნება და
როგორც არის მიწის მფლობელობა ისე
დაჩრება. სოფლის მამასახლისებმა, რომ-
ელთა რიცხვი შეიდასამდე მიადგინდა,
დიდი მადლობა მოასხიეს იმპერატორს
ამაზე. მათი დიდებულება დაბრუნდენ
გრემლის სასახლეში ოთხის ნახევარზედ
სადილზედ დაურ. გეს მათი დიდებულების
პორტრეტები და პატარა წიგნები, —
აღწერა გვირგვინის ვურთხევისა. ხელ-
მწიფის სადღეგრძელო პირველად დალია
ბუჯგორადის მამასახლისმა გეოგრაფმა.
მამასახლისებმა ცრემლით მოასხიეს,
რომ ჩვენი მამასახლის დროს ამისთანა
არა ყოფილა-რა. ღხინობა გათავდა
შეშხებით.

**ახალი ნაპირკალი ალკოსავლითის
სამხეში.**

წინა საუკუნეებში ყოველად ძლიერ-
სა და ქრისტიან სახეომწიფოთა თავ-
ზედ მებთა-დამცემს ოსმალეთს — ამ სა-
უკუნეში ცუდი დარი დაუდგა. უკინ-
მისნი ქვეშევრდომნი და ფეხთა-მტვერ-
ნი ეხლა გვერდში ამოუდგნენ, პა-
ტარ-პატარა სახელმწიფოები შაადგი-
ნეს და ხანთქარი იძულებულია მათს
დედა-ქალაქებში ელჩები იყოლიოს
და წყვეთ გააუბრებს ისე მოექცეს,
როგორც სწორი სწორს. ამიერიხს,
რატომ ალლახი ამდენს უსამართლოე-
ბას იტანს და არ ამოშლის დედამი-
წის ზურგზედ ურწმუნო გააუბრების
კვალს ოს — უნდა ჰფიქრობდეს ხვან-

სდგას!... იქნება ისეთზედ ელაპარაკე-
ბი ვინც ქალს არ მოსწონს?
— არა, ღთის მადლობა! მინც გინ-
და აირჩიოს. მრთ ბედ-ჩაგსა და და-
რიბს, — ვისაც ოჯახობის ყადრი არ
ეცოდინება — არ მივცემ და ცხო ვინც
გინდა იყოს.
— შენ-კი ცოტა გაქვს, რომ კი-
დედ მდიდარს ეძებ?.. შუალმა ყველა-
ფერი მრავალი მოგცა, რიილა სიმ-
დიდრე გინდა?.. მაგ სიტყვებით
ღმერთს აწყენ, ღთის მადლობა!..
— რაი ექნა, შენაი ჭირამი, ბი-
ძიაუ, უფალმა მაგ ერთი ქალის მე-
ტი არა მამცარა და ზედსიძედ ისე-
თი კაცი შემოვიყვანო ვინც ღარი-
ბია და დაჩაგრულია?.. მეეთი კაცი
ვერც სახლს მოუყლის და იმ ქალა-
შავასაც სიცოცხლეს გაუშვარებს.
— ძაცი ნახე, შორლუყოუ, კაცი!..
სხოვრებას კი ნუ ეძებ.. შანა და-
რიბი-კი დაწყველილია? ბედჩაო ჩემო
თაო, ისინი-კი ღთის გაჩენილები არ
არიან?
— ღმერთს საით შევცოდო, ნია-
დაგ ღთის გაჩენილები არიან.. მაგ-

თქარი, მაგრამ დროთა ბრუნვისაგან
იძულებული იხრის ქედს ისტორიულ
აუცილებლობის წინაშე და იმ თვა-
ლებს, რომელთა შეხედვაზედ ნახევარ
ხმელეთი თრთოდა, ეხლა ეშმაკურად
უბჟუტავს მერობის დიპლომატებს,
ეგება ბევრისაგან ცოტა მაინც დამი-
ნარჩუნონ და სულ ცარიელზედ არ
დამსვანო.

ხვანთქარის სამფლობელოდ ამ მეცხრა-
მეტე საუკუნემ ჯერ ხუთი თვით-
მპყრობელი სახელმწიფო გამოსჭრა
და თითქმის ყოველ წელიწადს ერთ-
ერთს კუთხეში მაინც უნდა ცეცხლი
აპრიადდეს და „ბრწყინვალე პორტას“,
როგორც ოსმალეთის მმართველო-
ბას უძახიან — საქმე საქიროდ გაუხა-
დოს. მა არაბები ვართო, ეს ალბა-
ნიელებიო, ეს ეგვიპტელებიო, — ერ-
თის სიტყვით ყველა და ყოველი თა-
ვისკენ გაიწიეს და საერთო მამულის
დედა-აზრი თითქო სრულიად ჩაჰქრა
ოსმალეთში.

მკითხველს ესომება, რომ ბერ-
ლინის ტრაქტატის ძალით ოსმალეთს
სომხეთში რეფორმები უნდა შემოე-
ლო და შემეშუბუქებინა თავის ქვე-
შევრდომ სომხების ხვედრი. ბევრმა
წყალმა ჩაიარა მას აქეთ, მაგრამ და-
პირებული შესრულება კი სომხებს
არ ეღირსათ. შხლა ოსმალეთის მთავ-
რობას გამოუდგია თავი და, რო-
გორც გაზეთებში იწერებინა, — მის
ელჩს ღორდ ღეჭერინს გამოუცხა-
დება ხვანთქარისათვის, — თუ სომ-
ხეთს მალე დაპირებული რეფორმები
არ ეღირსა, შეიძლება ეს ქვეყანა ხე-
ლიდამ გამომეცალოსო, ხვანთქარს
მოუწვევია თავისი ვეზირი და მიუწ-
დვია — შეადგინოს კომისია და დიდი
ხნის დაპირებული რეფორმები, ეხლა
მაინც შეუსრულდეს სომხეთსაო.

რად მოაგონდა ამ დროს ოსმალეთის
სადლაც მცირე-პზიამი მიგდებული
სომხეთი, როდესაც მეგობრები იმდენი
სახათაბალო საქმე აქვს და ირ-

რამ მოკეთე ბევრი მყავს, სტუმარი
ბევრი მომდის, ღთის მადლობა, დიამ-
ბეგი, ნაჩაღნიკიც მეწვევიან ხოლმე,
იმათ დახვედრა უნდა, გაძლოლა..
შბა ღარიბობით გულ-გატეხილს, და-
ჩაგრულს, იმათი გაძლოლა საით შე-
უძლიან.

— მჰ, ჰე, ჰე, ამოიოხრა მოხუც-
მა და თავი ჩაჰკილა.

— შალს იმად ათხოვებ, რომ დიან-
ბეგებს დაუხვედენ?.. იყუჩე, შორლუ-
ყო, ღთის მადლობა! სალექსოდ თავს
ნუ გაიხდი.

შორლუყოს შერცხვა, რადგანაც
დიანბეგების სტუმრობას ნამუსი ჯერ
კიდევ სრულიად ვერ ამოერეცხა იმის
გულიდან.

— შბა მაშ მიჩიე, ვინაა ისეთი
რომ შენი გული ელხობოდეს?

— შინაა?.. მაგას რაი კითხვა უნ-
და?.. შაახილე თოლები და დაინა-
ხავ. შაცხარდა მოხუცი და დაუმა-
ტა: — აი თუნდა ბეჭაი, დღეს რო
მწყემსად დაიყენე.

— რაიო? შაიკვირვა შორლუყომ,

ლანდია არც ერთ საათს მოსვენებას
არ აძლევს.

ამ კითხვაზედ პასუხი მისცა თი-
თონ ოსმალეთის ელჩმა, როდესაც გა-
ნაცხადა, რომ თუ ოსმალეთი სომ-
ხებთან ცუდად მოპყრობას არ და-
იშლის, შეიძლება სომხებმა რუ-
სეთისაკენ გაიწიონო და მართ-
ლაც რომ ოსმალეთის ძალიან უნ-
და ეშინოდეს ამ გვარად საქმის და-
ტრიალებისა. მაგრამ ამ სიტყვებს უნ-
და დაუმატოთ ის გულში ჩახვეული
პასუხი, რომელსაც დიპლომატები
ჩვეულებრივად ენით არ გამოსტუმენ
ხოლმე: ოსმალეთის ისე რუსეთისა არ
ეშინიან, როგორც თითონ უნდა
მცირე-პზიამი ბინის მოკიდება. ოს-
მალეთთან შემადერთებელი გზა ხმელე-
თით მცირე-პზიამი და ოსმალეთის ყო-
ველ ღონის-ძიებას იხმარს რომ ეს გზა
სხვას არავის დაანებოს. ან თი-
თონ დამკვიდრდება იქ და თავის უთ-
ვალავ კოლონიებს ამ ქვეყანასაც მი-
უმატებს, ან თუ საქმე ასე არ მო-
ხერხდა, იმას ამჯობინებს, დამოუკი-
დებელი სამთავრო შეადგინოს და
სხვის ხელში კი არ ჩააგდოს.

შემოხსენებულ მიზეზს ერთი წმინ-
და ვაჭრული მიზეზიც ზედ ერთვის.
თუ კავკასიაში ტრანზიტის მოსაპობა,
ეს დიდად შეაწუხებს ოსმალეთის ვაჭ-
რებს, რადგან სპარსეთში და შუა-
პზიამი საქონლის შეტანა გაუჭირ-
დებათ. ამ შემთხვევისთვის მათ უე-
ჭველად სხვა გზა უნდა მოიხიონ და
ყველაზედ მარჯვე გზა კი მცირე-
პზიამზედ მიდის. ოსმალეთის მთავრობამ
ეს კარგად იცის და რადგან ვაჭ-
რების ინტერესს ყოველთვის ხელს
უწყობს, მცირე-პზიამს ამიტომაც მი-
აქცია თავისი ყურადღება.

მრთის სიტყვით, ოსმალეთის უფ-
ლების ქვეშ მყოფი სომხეთი სწორედ
დღიურ ვარმად გადაიქცა დიპლო-
მატებისათვის და იქნება მალე აღმო-

რომ ფეხზედაც-კი წამოვარდა. — ჩემს
მოჯამაგირეს უნდა მივცე ქალი.

— რად არა?.. ძაი ბიჭია, ღთის
მადლობა! მუშა, მშვიდობიანი, მორ-
ჩილი, ვაჟაკი; ცხო რაილა გინდა?

— ლუკმისთვის ცხოთა კარს მო-
სიარლეს უნდა მივცე?

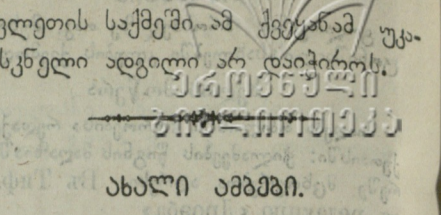
— ძარგია-ლა, შორლუყოსი! შბ-
რალოდ ლაპარაკს თავი დაანებე..
რაი ბედენაა, — ცხოთა კარს დადის,
თუ თავის სახლში ზის? შლენ-კაცი
მუშაობისთვის არის გაჩენილი, სადაც
გინდა იყოს, გულ-ხელ დაკრეფილი
ვერ დაჯდება.

— არა, ბიძიასი, მაგაზედ ნუ და-
რას მეტყვი. ჩემს ქალას ისევ ჩემის
ხელით დაემარხავ და მოჯამაგირეს-
კი არ მივცემ.

ამ სიტყვებთან ერთად მოისმა ეზოს
კარის ჭრიალი. მოლაპარაკეთ მიიხე-
დეს და მარტო კაბის გაფრიალებას
შეჰკრეს თვალი.

IV

სიცა, რომელიც წედან გაემე-
ბინა, ჭის-კარს მოჰფარებოდა, ყურს

სავლეთის საქმეში ამ ქვეყანამ უკა-
ნასკნელი ადგილი არ დაიჭირა.
ახალი ამბები.
თელავიდან გვწერენ, რომ ამ
მარტოს სეტყვა წრეულსაც არ ასცი-
ლებია, დასეტყვილან სოფლები შმა-
ველი, სანიორე, მისიელი, საბუე,
პლდგომა და შილდა. ამასთანავე
გვიცხადებენ სურვილს, რომ ჩქარა
დაარსდეს ჩვენში სეტყვის ზიანის
მშლვეველი საზოგადოება, რომ ეგე-
ბა ამით მაინც ეშველოს რამე სეტ-
ყვისაგან ხშირად მიწასთან გასწორე-
ბულ სოფლებსაო.

ჩვენ მოგვივიდა ბ. მლ. მიქე-
ლაძის თხზულება რუსულს ენაზედ:
«რუსეთის ცხოვრების გაველენა ქარ-
თულ საზოგადოებასა და ლიტერა-
ტურაზედ». ეს თხზულება «ძვეკაზში»
იყო დაბეჭდილი ორ წელტონად და
ახლა ავტორს ცალკე წიგნად გამოუ-
ცია. შამოცემა თვალთათვის ჩინებუ-
ლია.

რუსულ გაზეთებში იწერებინა,
რომ გზის საქმეების მინისტრი მო-
სიეტი ამ ზაფხულს სამხრეთ-რუსეთში
მოდის იმის დასათვალისწინებლად, თუ
სად უფრო საქიროა ახლის რკინის-
გზების გაყვანაო, მინისტრი თურმე
შირიმსა და ძვეკაზიასაც მოივლის.

ბათუმშიაც წესიერად უდლე-
სასწაულნიათ ხელმწიფე იმპერატორის
კურთხევის დღე, ამ დღის სახსოვრად
ქალაქს იქაურ ქალების სკოლისათვის
შეუწირავს ადგილი, შენობა და ყო-
ველ წლივ 1,500 მან. უნდა იხადოს
იმავე სკოლის სასარგებლოდ.

შეთათისიდან გვწერენ, რომ
ხელმწიფის გვირგვინის კურთხევის გა-
მო სამი დღე განუწყვეტლად ღხი-
ნობდენ, და ქეიფობდენ, მაგრამ

იქიდან უგდებდა და გულის ძგერით
მოელოდა, თუ რითი გადაწყდებოდა
მისი ბედ-იღბალი.

მოლაპარაკეთ ყოველის ხმის ამო-
ღებაზედ ისა თრთოდა, კანკალებდა,
ხან გაცივებოდა, ხან ცეცხლსავით
აინთებოდა. შკანასკნელი სიტყვები
მას ღახვრად მოხვდა გულში, წაა-
ბარბაცა და თუ იქავ კარი არ შეხვე-
დროდა, დაეცემოდა.

მრთის წუთს გამტყრებული ქალი,
მალე მოვიდა გონს და გულ-აღუ-
ღებულს ცრემლები გადმოსკდა თვა-
ლიდან.

ს-ციას და ბეჭიას კარგა ხანია
უყვარდათ ერთმანერთი და თუმცა
დაახლოვებულნი იყვნენ, მაგრამ გა-
დაწყვეტილი-კი ჰქონდათ, რომ ერთ-
მანერთს არ უღალალებდენ, ერთ-
ურთისთვის იყვენ გაჩენილნი.

იმათ ლაპარაკითაც კი არ უღალა-
რანიათ ამ საგანზედ. სიყვარულ მო-
ღებული გული ჰგონობდა, რომ
ერთმანერთს თანა უგზონობდენ და
ერთმანერთის თვალის შეკვრა, სხე-
ბისთვის შეუმჩნეველად რჩებოდა, მაგ-

არსად არ ყოფილა შფოთი და აღი-
ქოთი, — ეველგან რიგი და წესიერება
იყო.

~ ~ ~
მს არის ეხლა მოგვივიდა პა-
ტარა ბროშიურა — ლანგთემურისა
და ზალალ-ედინისაგან საქართველოს
აზრება. ნიკო ზობინაშვილისაგან
„გამოწერილი“, გამოცემა ზ. შიჭი-
ნაძის. მუ საყურადღებო ამოვიკით-
ხეთ რამე ამ ბროშიურაში, ჩვენს
მკითხველებსაც გაუზიარებთ.

~ ~ ~
პირველს მათს, შოთში, ბურ-
თაობის დროს, რამდენიმე კაცი დაჰ-
რილა და დაშვებულა, რადგან გუ-
ხარებულ მოპურთავეთ ბოლოს ქვა
და კეტი უხმარიათ. მრთი კაციც მო-
მკვდარა თურმე მეორე დღეს კრი-
ლობისგან. იწერებან, კიდევ კარგი,
რომ ერთის კაცით გადავრჩითო.

მოკლე ველტონი

უცხო გასკოები

რომ დაუფიქრდეთ და კარგად
ყური დაეგდოთ, სანუგეშოს არა-
ფერს წარმოგვიდგენს კაცობრიობის
ცხოვრება. ის ნაკლი, ის სენი, რო-
მელიც ერთხელ სწვევია, რამდენიც
გინდა გოგირდი უბოლო კაცის ჯა-
ნილამ სრულიად ველარ გამოიყვან,
მხოლოდ ჭორმას იცვლის. ბუნებითი
და ველური ბარბაროსობა შეიცვალა
განათლებული ბარბაროსობით (ци-
ვილიзованное варварство) გაუნათ-
ლებელი კაცის გონების სიბრძნე და
რუტინერობა შეიცვალა ახალი გა-
ნათლებისგან ფრთებ შესხმული და
გალაღებული სიბრძნით და რუტო-
ნით. შეველა, ვისაც ეხლანდელ დროში
განათლებულს ეძახიან, იქამდენ გა-
ბრძნეებულა, რომ იმის ფიქრით, ვინც
პიჭაგორის თეორემას ვერ დაამტკი-
ცებს იმას არაფერს საგანზედ მსჯე-
ლობა არ შეუძლიან, თუმცა ხშირად

მოხდება ხოლმე, რომ თხუთმეტი
უნდერსტიტუტის ბეჭდით დადალულს
ინდოურზედ მეტი გონების სიმახვი-
ლე არა აქვს და სრული უსწავლე-
ლი კი ყველა საგანზედ სადად სჯის
და ლოდიკურად აზროვნებს.

მს სიტყვები წარმოგვათქმევინა იმ
განათლებული სიამაყით აღძრულმა
სიბრძნეებმა, რომელიც ჩაუდენია პა-
ტივემულს ვაზ. «Врачъ»-ს («ქი-
მი») ამგანეთს რედაქტორობენ ისეთი
განათლებული ესკულაპები, რომ მეტი
ტყუის მუშაობით აღარც ერთი თმა
არ შერჩენიათ, არც კბილი. ვაზ.
«თერგს» შეუტყობინებია, რომ ჩვე-
ნებურ ცხენოსან ჯარებში აზიური,
უსწავლეელი ექიმები კიდევ არიანო
და გამოჩენილს «ზნახარს» თურმა-
ნიძეს სამხედრო ექიმის მუნდირიც
ჩააცვესო. ამას ისე გაუცყცხლებია,
უიმისოთ დინჯი ექიმბაშები, რომ
უფროსის ტონით უბრძანებს აქაურ
პატენტთან ექიმებს: რას აკეთებთმანდ,
რატომ ყურს არ უგდებთ რომ უღირსი
აზიელები ჩვენი წმინდა ესკულაპის
ტაძარსა ჰსტერიანო!

შაკარავად თქვენთან, ესკულაპის
ტაძრის მოგვნო, მაგრამ მედიცინის
იმ ნაწილში (ხირურგიაში), რომელიც
თურმანიძემ ათასჯერ დაგიმტ-
კიცათ თავისი ცოდნა, გამოცდილე-
ბა და უპირატესობა, მგონია, თვენ-
თვის უფრო შესაფერი იყოს «ზნახა-
რის» სახელი, მინამ იმისთვის. იქ,
სადაც თქვენ ხერხისა და საყასბო და-
ნის მეტი წამალი არ იცით, თურმა-
ნიძე უბრალო წამლებით არჩენს და
იმას უნდა დაუმაღლოთ, რომ ნახე-
ვარი ძაგასისის ჯარისა უხელოდ და
უფეხოდ არ არის დარჩენილი.

ნუ დაივიწყებთ, რომ აქ კულ მო-
მწვარი თავმოყვარეობა უფრო ყვი-
რის, რამდენჯერ მომხდარა, რომ
საბრალო ავად-მყოფთან მისულან
ცხვირის წვერზედ სათვალე წამოდე-
ბული ესკულაპის მოგენი თავიანთი

ჰხედავ, რომ ეს ძალა შეეხო სწორედ
ამ საგანს, გესმის, რომ იმის გადა-
წყვეტილება ბოლოს ახლოედება და...
ერთბაშად ეს ძალა შეუბრალდებელს
გარდაწყვეტილებას წარმოსთქვამს, —
ღმერთო, რა ძნელი უნდა იყოს მი-
სი მოსმენა! სწორედ ამ მდგომარ-
ეობაში იყო სიცოცხლე, სწორედ ეს სა-
ტანჯველი გამოიარა, როდესაც შორ-
ლუკომ წარმოსთქვა: «ჩემს ქალს ისევ
ჩემის ხელით დავმარბავ და მოჯაზი-
გორეს-კი არ მიეცემ!»

სიცოცხლე შესტირა და გაიქცა ში-
ნისკენ, სადაც დაეცა ტახტზედ.

ისა სტიროდა გამწარებული და
გულ-ჩათუთქული, როდესაც ერთბა-
შად წამოხტა, მოიწმინდა თვალები
და რალაცა უჩვეულო გაბრაზებით
წარმოსთქვა:

— მაშ კარგი, ვნახავ ვისაც მიმა-
თხოვებთ!

V

სწორედ იმ დღეს, როდესაც სი-
ციას მთაში ვხედავთ, ქალის მისვლამ-
დის ბეჭიას ერთი ყმაწვილი ბიჭი ელა-
პარაკებოდა და მკვდრის ფერ-დადე-

ხერხით, დანით, ქოპონით, ცულით,
წალდით, ხელეჩოთი, სატეხე-სატყე-
თლით და დაუძანიათ: სახელითა დი-
ლისა ესკულაპისათა ჩვენ მისნი მსა-
ხურნი, მოვსულვართ მენთან, რათა
აღვარულოთ ბრძანება მისი, ესე იგი
თუ ხელი მტკივა, ხელი მოგჭრათ, თუ
ფეხი გტკივა, ფეხი მოგჭრათ, თუ თავი
მტკივა, თავი მოგჭრათ და სხვ. მაგ-
რამ ამ დროს გამომტყურალა საი-
დანაც ჩოხიანი თურმანიძე და მო-
უხსენებია: მეცნიერნო მოგვნო, მე
არც თქვენ ესკულაპს ვიცნობ და
არცა-რა მადლი მოუწიებთა იმას ჩემ-
თვის, მაგრამ მე მსურს ამ უბედურს
ხელი, ან ფეხი ზედეე შერჩეს და კი-
დეც შერჩენა. ამისთანა სირცხვილი
არა ერთხელ უქმევია თურმანიძეს
იმათთვის და აბა როგორ აპატიე-
ბენ?

შთუოდ როდესაც „ძაგასის“ რე-
დაქციას ლოლიკა უსწავლია, მასწავ-
ლებელი ისეთი ჰყოლია, რომელიც
წითელი კარანდაშითა ჰნიშნავდა:
„ეტო ნუფნო, ა ეტო ნე ნუფნოვო“
და კლასიფიკაციაც „ეტო ნე ნუფ-
ნო“-ში მოუქცევია, რომ ლოლიკის
ამ ნაწილში ისე სუსტათა ბრძანდე-
ბიან. მაგ. „ძაგასში“ ყოველ დღე
წერილი ასოთი იბეჭდება რაც ქა-
ლაქში ქურდობა მოხდება, ან კაცის-
კვლა, ან სხვა რამე ამისი მსგავსი,
მაგრამ იქვე მოაქცევენ ხოლმე ხან-
დისხან იმას, რის ალაგაც ახალ ამ-
ბებში უნდა იყოს. ბუშინ წინ ქურ-
დობასთან ერთად მეექვსათ, რომ ვი-
ლაც ამოირტიმ 60 ვედრა ლუდი
შესწირა ერთს რომელიღაც პოლსო.

მაგრამ ეს ისე, სხვათა შორის, მო-
ვიხსენიე და დიდ შეცოდებად არ
ვთვლი.

დ-ო ს-ნი.

ბული მწყემსი-კი ჩუმად მოისმენდა
იმის საუბარს.

— მამაი, ეუბნებოდა უცნობი —
როგორც მენგან დაბარებული ჰქონ-
და, მივიდა შორლუკოსთან... პირ-
დაპირ მენთვის კი არ ეთხოვა ქალი,
მაგრამ ვერე გამოკითხვა დაეწყო.

— მერე? მოუთმენლად ჰკითხა ბე-
ჭიამ.

— შარს ამბობსო.

ბეჭია გაშრა და ხელები-კი ჩა-
მოუცვიდა.

— შარს ამბობსო? ზაიმერა იმან
უგრძობლად და ცოტა სიჩუმის შემ-
დეგ დაუმატა: — მაშ რაილა მეშვე-
ლება?

— მამაი, ნუ გეშინიანო, იქნება
კიდევ დაეყაბულოთო.

— ტყუილი-ლა! შიმედოთ გაიქ-
ნია თავი ბეჭიამ. — შორლუკო ეგეთი
კაცი არაა, რომ დღეს ცხო თქვას
და ხვალ ცხო.

— რას დალონდი, ბედიაო! მუ
მამამ არა ქნა, გავიტაცოთ!.. შალაი
ხოვ უარს არ იქნებს?

— არ ვიცი, ღეთის მადლმა.

წერილი რედაქტორს.

ბ. რედაქტორო.

თბილისში საცხენქ...
ჩინეს და ჰუბლიკას კა...
მატა-რა, მეტადრე იმ ქალებსა და ბავშ-
ვებს, რომელნიც მთელად საათობით
ელის ხოლმე ვაგონის მოსვლას, მაგ-
რამ, მოვა თუ არა ვაგონი, ვინტოებისა
და სხვა უფრო ღონიერ-ხალხისაგან
უფუ-გდებულნი. უნდა უდავლოდ დარჩ-
ნენ და ვადკე უსაუფლოდ ელადენ მე-
რე და მესამე ვაგონის მოსვლას. განა
ძნელა იქნებოდა ამ რეინის გზის გამ-
გობისათვის იმისთანა წესი შემოქლო,
რომელ წესზედაც სამხლვარ ვარეთ,
იქცევით. იქ თურმე ამ რეინის გზასაც
სტანციები აქვს დაკეთებული და სტან-
ციებში ბილეტებს ურიგებენ, ასე რომ
ვინც წინ-და-წინ მივა, ის უფრო წინა-
ნომერს აიღებს, და როცა ვაგონი მო-
ვა, ხალხიც თავ-თავანთ ნომრის კვა-
ლობაზედ სხდობა ვაგონში ამ წესის
წყალობით ქალებს, ბავშვებს და სხვა
უფრო სუსტ ქმნილებათ ასრილებოდათ
მუქლეუგუნებო, ტანისამოსების სევა,
ქოლეტის მტკრევა და საცხენო რეინის
გზის გამგობისაგ მადლობელნი დაჯი-
ჩებოდით.

თბილისელი.

განხილვანი

მმართველობა «ქართველთა-შორის წე-
რა-კითხვის» გამაგრებულს საზოგა-
დობისა» ამით აცხადებს, რომ 25 მა-
ისს, სადამოს ექვს საათზედ სათავად-
აზნაურო სკოლის დარბაზში იქმნება
წლიური ვრება „საზოგადობის“ წევრ-
თა.

ვრების განსახილველად შეძგვი საგ-
ნებია დანიშნული:

- 1) მოსმენა და დამტკიცება „საზო-
გადობის“ საქმეთ-წარმოებისა 15 მა-
სიდან 1882 წ. 15 მასამდე 1883
წლისა.
- 2) მოსმენა და დამტკიცება მომავა-

— ჯერ ქალთანაც არ მოგილაპა-
რაქნია?

— არა.
— აბაი მე-და მაშ შუა-კაცობა საით
უნდა მოხერხდეს?

— არ ვიცი, არა... მიუორს, ვლენ-
ბი, ვილენი იმისთვის და ცხო აღარა
ვიცი-რა.

— ზონს მოდი, რაებს უბნობ? ზაი-
კვირა უცნობმა და დაუმატა: — დამ-
შვილდი, ბეჭია. ის ქალი იქ ამოვა,
მწყემსებისთვის ჯერს- ის ეხილების
ხოლმე, ნახევი, მოვლაპარაკე, უთხარ
და თუ ის დაათანხმე ცხო აღვილია...
აღვილი, ღეთის მადლმა!.. აბა ახლა-
კი მეც წავალ, თორემ ცხორი ტიე-
ლად დაეყარე... მაჟაკს კაცობა უნ-
და ეტყობოდეს, გულს ნუ გაიტეხ.

ამხანაგებმა გადაწყვიტეს, რომ ყვე-
ლაფერი მართლადაც ქალზედ არის
დამოკიდებული და მაშისგან უარის
გამოცხადება ჯერ კიდევ იმედის გა-
დასაწყვეტი არ არის და გაშორდენ
ერთმანერთს.

სწორედ ეს იყო, ბეჭია და სიცოცხლე
ერთმანერთს რომ შეხვდენ.

ა. მოჩხუბარიძე.

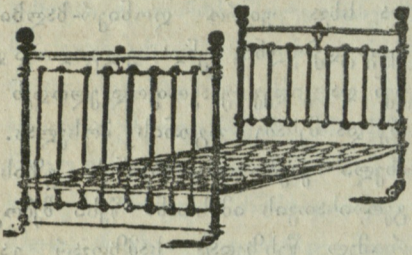
(გაგრძელება)

ლის წლისათვის შედგენილის სავაჭროდ...

3) სავაჭროდების ახალ წევრთ ად...

ბბ-ნი წევრთ იქვე შეუძლიანთ შემოი...

ინვლისური რაინის კრამოტები

ერთ საწოლიანი 8 მ. და ორ საწო...

ბი, კაცისა და ქალის უნაზირები, ადობ...

ინვლისის მაღაზია

Table with 4 columns and 4 rows listing items and prices.

საუკეთესო 2- ,, 3- ,, იქვე ისეილება სხვა საქონელიც...

ვინც ქალაქს გარედა 25 მანეთიდან...

შპალერები აუარებელი და ისეილება ქარხნის ფასებით...

თბილისის თავად-აზნაუროვის საადგილ-გამგულო განმისა.

მმართველობა თბილისის თავად-აზნაურობის საადგილ-მამულო-ბანკისა...

ქანანოკები, მაგდალინა პეტრეს ასული და ნიკოლოზ დავითის-ძე...

მადლაშვილისა, მარიამ დიმიტრის ასული. ოთხი ორ-სართულიან...

ლიაშენკო, სვიმონ მოსეს ძე. ერთ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

ტერმიქელოვი, ასლან გაბრიელის-ძე. ერთ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

სულხანოვი, მარიამ ივანეს ასული. ა) ერთ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

მარიამიანი, ისაკ ზაქარას-ძე. ორ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

ბეჟანბეგოვი, ალექსანდრე თომას ასული. ორ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

ოთხ-კუთხივ საყ. ტფილისში, მე-3 ნაწილში, პირველს განყოფ. წყლის სახლი...

კახიანი, მერაბ ივანის-ძე. ორ-სართულიანი სახლი დუქნებით...

კარნეკი, ბარბარე ივანის ასული. ერთ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

კოშოვი, გიორგი და დავით ალექსანდრეს-ძენი ორ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

სვანდიერიანი, ანნა ავანარუხის ასული. ორ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

ბეკუნი, გიორგი და დავით ალექსანდრეს-ძენი ორ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

ფოქოვი, დავით ადამის-ძე. ორ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

ჩოქაშვილისა, სოფიო ვლად. ასული ორ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

ყარაგვი, ანდრია ოსიპის-ძე ორ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

მნაწკანოვი, ნერსის ბუღდანიას-ძე. ერთ სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

შაიკოვი, ივანე ტერ-დავიდოვი, ოთხ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

კეკელიანი, არსენ სულთანის-ძე. ერთ-სართულიანი სახლი სარდაფით და ფლიგელით...

ბურდულოვი, ალექსანდრე სოლომონის-ძე. ერთ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

არნაუტიანი, გრიგოლ ოსიპის-ძე. სამ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

კახაშვილი, ალექ. ზაქარას-ძე. ორ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი ფლიგელით...

ბარათოვი, ნიკოლოზ გრიგორის-ძე. ერთ-სართულიანი ქვეთვირის სახლი...

ციციანი, გიორგი ივანეს-ძე. სახლი, სათიბი, სამოციანი და ტყე...

კრისტოვი, ლუარსაბ ალექსანდრეს-ძე. სახლი ადგილები ზომით 101 დეკარტ...